

תת"ע 8002/08/17 - מדינת ישראל נגד מדין שלאעטה

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 8002-08-17 מדינת ישראל נ' שלאעטה
תיק חיצוני: 14113266119

בפני מאשימה נגד נאשם
כב' השופט גיל קרזבום, סגן נשיא
מדינת ישראל באמצעות לשכת התביעות
מדין שלאעטה באמצעות ב"כ עו"ד אבו יונס נסרי

החלטה בבקשה לפסיקת הוצאות

כללי

1. לפני עתירת הנאשם לתשלום הוצאות הגנתו, לאחר כתב האישום שהוגש כנגדו בעבירה של הובלת מטען שלא היה מחוזק היטב - בניגוד לתקנה 85(א)(4) לתקנות התעבורה, בוטל לבקשת המאשימה.
2. לציין, שמדובר בעבירה מסוג ברירת משפט שהקנס בגינה הינו 500 ש"ח .

עיקר טענות הנאשם

3. לטענת הנאשם, מלכתחילה לא היה מקום להגשת כתב האישום נגדו, זאת בהיעדר כל תשתית ראייתית להוכחת עובדות כתב האישום. בהקשר זה טען, כי המאשימה לא בדקה כנדרש את הראיות בטרם אישרה את כתב האישום, ואילו הייתה עושה כן, הייתה נמנעת מהגשתו. הנאשם הפנה לכלל הראיות, מהן ניתן ללמוד שלא נעברה כל עבירה, והמטען היה מחוזק היטב. בהקשר זה הפנה לעדות השוטר שאישר לנאשם כי אילו היה מבחין שהמטען קשור בחלקו האחורי באמצעות כננת, לא היה רושם לו את הדו"ח. עוד הפנה לדברי המאשימה בדיון ההוכחות מהם עולה שאחד העדים יצא את הבית המשפט מבלי שהעיד. הנאשם הדגיש את העובדה שהמאשימה התייצבה לדיון ללא התמונה שצולמה על ידי השוטר, ומדובר במחדל משמעותי שהביא לריבוי הדיונים והפסד ימי עבודה. הנאשם העריך את הוצאותיו בסך של 18,000 ₪ בתוספת שכ"ט עו"ד. הנאשם צירף לבקשתו מסמכים לתמיכה בגובה הוצאותיו, והפנה לפסיקה.

עיקר טענות המאשימה

4. המאשימה טענה, שיש לדחות את הבקשה על הסף, ושללה את טענת הנאשם, לפיה התרשלה בהגשת כתב האישום, ובהקשר זה הפנתה לראיות שהוגשו. עוד טענה, שהמקרה הנדון אינו נופל בגדר אותם מקרים חריגים

המצדיקים פסיקת הוצאות בעבירות תעבורה. הפנתה לפסיקה.

דין והכרעה

5. סעיף 80 לחוק העונשין קובע כדלקמן: "משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו...בסכום שייראה לבית המשפט..." (ההדגשות שלי ג.ק.).

ברע"פ 4121/09, שגיא נ' מדינת ישראל נקבע בהקשר זה כי: "מנוסח סעיף 80 לחוק העונשין עולות שתי עילות שבהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדין לזכות בפיצוי. העילה האחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמתו של הנאשם, ואילו השנייה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" ... אולם חשוב להדגיש כי "גם מי שחלף על פני אחת משתי משוכות אלה אינו זכאי לפיצוי אוטומטי. לשון הסעיף קובעת כי בית המשפט רשאי לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו... סעיף זה הוא אתר של איזון בין שיקולים נוגדים. מחד יש להביא בכלל חשבון הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו... הליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגיעה בקניינו של הנאשם, באשר הוא כרוך ברגיל בעלויות כספיות ניכרות, בין אם על שום הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגיעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאשם, לאורך המשפט ולפעמים גם לאחריו. מאידך, יש להביא בכלל חשבון את האינטרס הציבורי המשמעותי באכיפת החוק. לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק".

בית המשפט העליון קבע כי: "העילה "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם ... גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני" (ההדגשות שלי ג'ק.).

עוד נקבע בעניין שגיא: "בסיכומו של דבר, חשוב לחזור ולהדגיש כי סעיף 80 נוקט בנוסח כי בית המשפט "רשאי" לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו. המילה רשאי איננה בגדר סרח עודף מילולי מיותר, היא באה לסייג ולהקנות לבית המשפט שיקול דעת בגדרי סעיף 80, בו שיקולים רבים מתחרים על הבכורה, ולמתן הפיצוי יכולות להיות השלכות רוחב שיש להביא בכלל חשבון".

6. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה, לפיה עניינו של הנאשם אינו נופל בגדר אחת העילות הנ"ל, ואין מקום לפסוק לו כל הוצאות.

האם היה יסוד להאשמת הנאשם ו/או האם המאשימה התרשלה בהגשת כתב האישום

7. המאשימה עתרה לביטול כתב האישום טרם סיום שמיעת פרשת התביעה בהסכמת הנאשם, שמצדו עמד על תשלום הוצאותיו (ר' עמ' 6 ש' 29-30 לפרוטוקול).

בהתאם לסעיף 94 (ב) לחוק סדר הדין הפלילי "בהסכמת התובע והנאשם רשאי בית המשפט לבטל אישום, בכל עת עד להכרעת הדין, ודין הביטול יהיה כדין ביטול לפני תשובת הנאשם".

מאחר והנאשם הסכים כאמור לביטול כתב האישום, לא מדובר בזיכוי, ולכך יש השלכה גם על שאלת פסיקת ההוצאות.

8. לגופו של עניין, כלל לא שוכנעתי שלא היה כל בסיס ראיתי להגשת כתב האישום, והנאשם מצידו לא הוכיח את טענתו, לפיה לא היה כל יסוד לאשמה.

השוטר רושם הדו"ח פירט את נסיבות ביצוע העבירה (ראה הדו"ח ונסיבותיו ת/1) וציין שגלגליו האחוריים של כלי הרכב הנגרר לא היו מאובטחים לרצפת הרכב הגורר. הנאשם עצמו בתגובתו במעמד קבלת הדו"ח סבר שקשירה בשתי חגורות וכננת מספיקה וביקש מהשוטר שיוותר לו (ראה תגובת הנאשם בת/1).

אמנם בבית המשפט השוטר ציין שאילו היה מבחין בחיבור לכננת לא היה רושם את הדו"ח, אך אין בכך כדי ללמד על כך שהמאשימה התרשלה בעצם הגשת כתב האישום שהבסיס העובדתי לביצוע העבירה, הייתה העובדה שהגלגלים האחוריים של הרכב לא היו קשורים לרכב הגורר - עובדה שאינה במחלוקת.

בנוסף המאשימה לא יכלה לדעת מראש את תוכן תשובותיו של העד במסגרת חקירתו הנגדית.

אציין שאין באופן קשירת הרכב כפי גרסת הנאשם, כדי למנוע את תזוזה צדית של חלקו האחורי במקרה של תאונה או תמרון חד, ולא מן הנמנע, שבסופו של היום היה מורשע בביצוע העבירה.

9. אני ער לעובדה שהשוטר התייצב לדין ללא התמונה אשר תיעדה את ביצוע העבירה, והמאשימה מצידה לא הצליחה לאתר את התמונה, אך אין בכך כדי לתמוך בטענתו של הנאשם לפיה לא היה יסוד להגשת כתב האישום. נכון יותר לומר, ששיחק לו המזל לנאשם בהקשר זה, מאחר ואבדן הראייה הוביל את המאשימה בסופו של יום לעתור לביטול כתב האישום.

10. יודגש, כמצוטט לעיל: "העילה "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם.." (פסק הדין בעניין שגיא).

במכלול הנסיבות אני סבור שלא נפל פגם בעצם הגשת כתב האישום וכלל אינני משוכנע שמיצוי ההליך עד תומו, לא היה מסתיים בהרשעתו של הנאשם.

האם מתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת הוצאות

11. לטעמי לא מתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת הוצאות לנאשם.

12. כאמור לעיל, מדובר בעבירה קלה, שהקנס בצידה הינו 500 ₪. הנאשם בחר להישפט וזו זכותו כמובן, אך עתירתו לתשלום הוצאותיו צריכה להיבחן בראי הפסיקה הנוגעת לעבירות מסוג ברירת משפט, על כל המשתמע מכך.

בהקשר זה יודגש, שחריגים המקרים בהם קיימת הצדקה להטלת הוצאות, כאשר מדובר בעבירות תעבורה מסוג ברירת משפט, שאז ההליך המשפטי אינו נכפה על הנאשם, והוא זה שיוזם אותו. בע"פ 1382/00 עמית בן ארויה נגד מדינת ישראל, נקבע בהקשר זה כי: "הדברים האמורים נכונים במיוחד בנוגע לעבירות תעבורה מסוג ברירת משפט. מדובר בעבירות קלות שעונשן קנס, והן אינן נושאות עמן סטיגמה פלילית. בהתחשב בכך, ונוכח השאיפה להקל את המאבק בעבירות התנועה הכוללות פוטנציאל לפגיעה בגוף וברכוש, קבע המחוקק סדרי דין מיוחדים של ברירת משפט, שתכליתם לעודד תשלום קנס ללא התדיינות, לפיכך תשלום הקנס נחשב להודאה באשמה, להרשעה ולנשיאה בעונש. לעומת זאת אם בחר המקבל הודעת תשלום קנס להישפט, הנטל על התביעה לשכנע כי ביצע את העבירה...זכותו של אדם לבחור במשפט ולהילחם על חפותו גם בעבירת תעבורה, ואולם הבוחר להישפט נוטל על עצמו סיכוי לזיכוי אל מול סיכון שיהיה עליו לשאת בהוצאות משפטו: אם יזוכה תוך קביעה שלא עבר עבירה, כגון אם יתברר כי המעשה לא היווה עבירה, או שהנאשם לא היה מי שביצע את העבירה, והוא הועמד לדין ברשלנות או בשל טעות טכנית או בירוקרטית, כי אז ניתן להניח שככלל, ובכפוף לנסיבותיו של כל מקרה, יזכה הוא בשיפוי בגין הוצאות הגנתו. לעומת זאת במקרים שבהם זוכה הנאשם זיכוי "טכני" מחמת היעדר הוכחה, כגון כאשר לא הצליחה התביעה להביא עד מרכזי, או כאשר לא נמצאה הראיה הטובה ביותר להוכחה בלא קביעה פוזיטיבית כי הנאשם לא ביצע את העבירה, הרי ככלל ובהיעדר נסיבות חריגות, כגון התרשלות של ממש מצד התביעה, לא ישופה הנאשם בגין הוצאותיו. זוהי בעינינו נוסחת האיזון הראויה בין זכותו של אדם להגנה במשפט לבין האינטרס"

13. כאמור, הנאשם לא זוכה במקרה זה, וגם אם היה מזוכה מחמת מחדלה של התביעה באי המצאת התמונה, מדובר היה בזיכוי "טכני".

14. אמנם הנאשם התייצב ל-3 דיונים (שתי הקראות ודין הוכחות), אך אין בכך כדי להוות נסיבה חריגה או מיוחדות המצדיקה הטלת הוצאות. הדיון הראשון היה דיון הקראה והאחרון דיון הוכחות. נכון הוא שניתן היה לחסוך את הדיון השני אליו המאשימה הייתה אמורה להתייצב עם התמונה, אך הנאשם הסכים לדחייה, וזו לא נכפתה עליו.

15. אציין, כי באופן כללי המאשימה נהגה בתיק זה בשיקול דעת ראוי, ועתרה לביטול כתב האישום טרם סיום פרשת התביעה, ובכך חסכה מזמנם של הצדדים. יש לזקוף עובדה זו לזכותה של המאשימה, גם אם עשתה כן רק לאחר שבית המשפט העיר לה שדחייה נוספת של הדיון תגרור הוצאות (עמ' 6 ש' 8-9 לפרוטוקול).

16. בנסיבות אלו, עניינו של הנאשם אינו בא בגדר אותם מקרים המצדיקים פסיקת הוצאות בעבירות תעבורה קלות מסוג ברירת משפט.

17. לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

להודיע לצדדים.

ניתנה היום, ד' טבת תש"פ, 01 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.